Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 238 (2222).
ЧОРШАНБА
10 ОКТЯБРЬ 1973 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● Ишчи ва деҳқон биродарлиги

ҲАММАСИ ДЕҲҚОНЛАР УЧУН

Шу долзарб кунларда деҳқонларгина эмас, саноат корхоналарининг ишчи коллективлари ҳам етиштирилган мўл пахта ҳосилини тезда саранжом қилиб олиш ишқида нафас ростлатдилар. Қишлоқ ва шаҳар ўртасидаги биродарлик алоқалари ҳам шунга тақозо этади.

Шу йил 24 сентябрда Ўзбекистон пойтахтида пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Актив йиғилишида сўзга чиққан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев пахтакор республикалардаги катта имкониятлар ва резервлар ҳақида гапириб, улардан жамоат ишлаб чиқаришини ривожлантиришда янада унумлироқ фойдаланишни алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ана шу имконият ва резервлар ҳисобга олинган ҳолда 1973 йил учун пахтачилик соҳасида янги, ошириллган мажбурият олинди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида «оқ олтин» ўлкасининг меҳнаткашлари давлатга рекорд пахта ҳосили — 4 миллион 850 минг тонна «оқ олтин» сотишга қарор қилдилар. Бу умумхалқ топшириғини бажаришда машина техникаси биринчи даражали роль ўйнайди.

Ҳозирги вақтда машиналар ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш билан-гина кифояланмасдан, далаларда ишлаётган қудратли техника учун кўплаб эҳтиёт қисмлар, асбоб-ускуналар етказиб бериш ҳам зарур. Бизнинг бугунги йўқламамиз «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг қандай бажарилаётганлиги, деҳқонларимизга кўрсатилаётган оталиқ ёрдами қандай бораётганлигига бағишланади. Бу ҳақдаги материалларни газетанинг иккинчи саҳифасида ўқийсиз.

1973 Бешинчи йиллик: ҳал қилувчи йил меҳнат вахтаси

КАМ МАБЛАҒ САРФЛАБ КЎПЛАБ, СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК!

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

☆ ИЙЛЛИК ТОПШИРИҚ — 1 ДЕКАБРГА ☆ ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТ АСОСИДА ☆ МАҲСУЛОТ 100 КОРХОНАГА ЖУНАТИЛЯПТИ ☆ ЯНА БИР БУЮРТМА БАЖАРИЛДИ.

Пластмасса буюмлари фабрикаси коллективи тўққиз ойлик план топшириқларини муваффақиятли бажарди. Планга қўшимча саксон минг сўмликдан ортиқ пластмасса буюмлари ишлаб чиқарилиб, мижозларга етказиб берилди.

Ҳозир харидор ва буюртмачи корхоналарнинг истак ва талаблари инобатга олинган ҳолда фабрикада 40 га яқин фасонда металл ва пластмассадан тугмачалар ишлаб чиқаридмоқда. Шундан ўнга яқини ҳал қилувчи йилнинг ўтган даврида янгидан ўзлаштирилди. Мактаб ўқувчиларининг янги фасондаги формалари, модали плашчлар учун тайёрланаётган тугмачалар шулар жумласидан.

Шу кунларда корхона цехларида Улуғ Октябрнинг 56 йиллиги, Ўзбекистон ССР Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик шодиёналари шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёзмоқда. Коллективлар ўртасидаги меҳнат беллашувида Х. Пўлатов, Г. Хачоян ўргоқлар етакчилик қилаётган цех меҳнатчилари байроқдор бўляптилар. Биринчи ўринни эгаллаган коллективга кўчма Қизил Байроқ билан 400 сўм миқдорда пул мукофоти берилиб борилмоқда. Иккинчи ўринни олган ғолиб цех меҳнат аҳли вимпель ва 250 сўм билан тақдирланаяпти.

Янка тартибдаги мусобақа ҳам тобора авж олдирилмоқда. Чкалов номли авиация заводининг таниқли фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати А. Девятовнинг фабрикадаги ишлаётган сафи тўхтовсиз ортиб бормоқда. Ҳозир 50 дан ортиқ ишчи ҳал қилувчи йил шахсий программасини бажариб, 1974 йилнинг турли ойлари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Уч киши беш йилликнинг охирги йилини ўз меҳнат календарларида қутиб олди. 110 га яқин ишлаб чиқариш илғорларини бирлаштирган 15 та коммунистик меҳнат бригадаси коллективи ўз шарафли номини ишда оқлаб келяпти. 6 бригада аъзолари эса бу қутлуг ном учун қизғин курашяптилар.

Бугун

шахсий меҳнат календарида 25 октябрни кутиб олган фабрика коллективи Чирчиқ шаҳридаги тикувчилик пойтахтимиздаги «Қизил тонг», «Юлдуз», трикотаж фирмаларининг навбатдаги буюртмасини бажаришга киришди. Ҳозир фабрика меҳнатчилари тайёрлаётган кенг истеъмол буюмлари Иттифоқимизнинг юздан ортиқ корхоналарига юборилмоқда.

Ишчан коллектив ҳал қилувчи йил планини 25 декабрда эдо этиш юзасидан социалистик мажбурият олган эди. Маҳсулотларининг харидорларга хуш ёқиб тушаётганидан илҳомланган ишчилар яқинда ошириллган мажбурият қабул қилдилар. Шунга кўра, йиллик топшириқ 25 эмас, 1 декабрда бажариладиган бўлди. Коллектив ўз ваъдасига вафо қилиш учун суръатга суръат қўшиб ишлаяпти.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

ҲАБАРЛАР ФАКТЛАР ЯНГИЛИКЛАР ВОҚЕАЛАР

Студентларнинг 5 минг тоннаси

Тошкент қишлоқ хўжалик институти студентлари ўз билимлари ва меҳнатлари билан Ўзбекистон пахтакорларининг 4 миллион 850 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бўлажак қишлоқ хўжалик мутахассислари олий ўқув юртининг Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув-тажриба хўжалигида мўл ҳосил етиштирдилар. 3 минг 200 гектарлик экин майдонида чигит экилиб яхши парвариш қилинди. Пахта кўзланганидан ҳам мўл ҳосил берди.

Шу кунларда хўжаликда барча куч-етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишга қаратилган. Далаларда 72 «Занғори кема» бетиним ишлаб турибди. Механизаторларга студентлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ҳар куни давлатга 4—4,5 процент миқдорида пахта топширилмоқда. Хўжалик коллективи давлатга 9 минг 600 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган.

Бугун

институт хўжалигининг давлатга топширган пахтаси 5 минг тоннадан ошиб кетди.

---

135 ТА УЙ ТАЙЁР

Бугун

«Жилстрой» қурилиш трести коллективи бир йўла учта уй-жой биносини фойдаланишга топширди. 72, 46, 47 квартирали бу бинолар 1-Қорақамишнинг 4-микрорайонида бунёд этилди.

«Шимол-А4» массивида ҳам икки уй қурилиши тамомланди. Улар 120 оилани ўз бағрига олади. Шунингдек, «Шимол-В1» массивида ҳам бири 32, иккинчиси 72 квартирали уйларнинг ҳужжатларига имзо чекилди.

Янги уй-жой биноларини фойдаланишга қабул қилувчи давлат комиссияси «Марказ — 27» кварталида, Глинка кўчасида ва Қўйлиқ массивида бир қатор объектларни кўриб чиқди ва қурувчиларнинг ишига мунозиб баҳо берди. Йил бошидан бери Тошкент шаҳрида фойдаланишга қабул қилинган биноларнинг умумий сони 135 тага етди. Шундай қилиб, пойтахт бунёдкорлари 290 минг квадрат метр ҳажмдан иборат уй-жой биноларини қурилишини ниҳоясига етказдилар.

Асбобсозлик заводи фреза деталлари тайёрлаш цехининг токари Фатхулла Азизов корхонада биринчилар қатори тўқизинчи беш йиллик зарбдори нишони билан мукофотланган. Шахсий беш йиллик топшириқларини уч ой муддадан бажарган илғор ишчи ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширмоқда. СУРАТДА: Ф. Азизов.

ОСИЁ САНЪАТИГА ҚИЗИҚИШ

Келгуси ҳафтанинг бошларида қардош Қозоғистоннинг пойтахти, Олмаота шаҳрида «Осиё миқёсида» номи билан концертлар ўтказилади. ЮНЕСКО қошидаги халқаро музика кенгашининг ташаббуси билан ўтказилаётган бу маданий тадбир мамлакатимиз композиторлари ва музика ижрочилари ҳаётидаги йирик воқеалардан биридир. Унда саккиз миллий республика, ҳамда бир қатор автоном республикаларнинг вакиллари қатнашадилар.

Бугун

халқаро «Осиё минбари» ғайрамида иштирок этадиган Ўзбекистон бадиий ҳаваскорларининг якунловчи репетицияси бошланди. Андижондаги 2-маданият уйи мақомчилари, Хоразм бадиий ҳаваскорлари ўзларининг ижрочилик репертуаридаги асарларга сўнги сайқал беряптилар. Улар Олмаота қўригида ўзбек халқининг энг яхши музика асарларини ижро этадилар.

Бундан ташқари, чет мамлакатларнинг санъат мутасаддилари Ўзбекистон радиоси хор коллективи ижросида озар, туркман, ўзбек, тожик композиторларининг асарларини тинглайдилар. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби З. Ҳақназаров бошчилигидаги ўзбек Давлат симфоник оркестри коллективи ўзбек композиторларининг асарларини ижро этади.

Кўрик охирида Осиё халқлари музика маданиятининг ривожланиши масалаларига бағишлаб мунозаралар ўтказилади.

● Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

ЯНГИ МАРШРУТЛАР

Бугун

пассажирлар ташиш шаҳар автотранспорт бошқармаси «Қўйлиқ-1», «Қўйлиқ-2» турар-жой массивларини темир йўл вокзали билан боғловчи 17-автобус маршрутини очди. Янги маршрутда 6 автобус қатнай бошлади. Бу қулайлик ҳамшаҳарларимизга транспорт хизмати кўрсатишни бир мунча яхшилади.

Революция хиёбони—Юнусобод трассаси бўйича 16-маршрут ишга туширилганига ҳам ҳали кўп бўлгани йўқ. Ҳадемай, шаҳар марказини Янгиобод турар жой массиви билан улайдиган 15-маршрутда ҳам автобус қатнови йўлга қўйилди.

Сўнгги ўтган икки ойда автобус паркларининг маршрутлари бир нечтага ортди. Чуночи, 2519-автоколоннаси ва 7-автопарк коллективлари Венгрия Халқ Республикасида ишлаб чиқарилган «Икарус-260» комфортабелли автобуслар 2, 8, 48 маршрутларда қатнамоқда. Шу билан бирга Польша Халқ Республикасида тайёрланган «НИСО—С521» маркали 29 та кичик автобус ҳам янги маршрутларда ҳамшаҳарларимизга пассажир хизмати кўрсатишга киришади.

Д. ЕРМОЛЕНКО,
«Ташпассавтотранс» бошқармаси катта инженери.

ФИЛЬМЛАР ТАРЖИМАСИГА БАҒИШЛАБ

Кеча

Киночилар уйида Ўрта Осиё ва Қозоғистон киностудияларида фильмларни таржима қилиш маҳорати масалаларига бағишланган СССР ва Ўзбекистон ССР кинематографистлар союзларининг қўшма пленуми ўз ишини бошлади.

Пленумда мамлакатимизнинг барча қардош республикалари ва йирик шаҳарларидаги киностудияларнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Москвалик профессор, режиссёр А. Андреевский, режиссёр Е. Алексеев, Ю. Калитаревский, В. Войтевский ва бошқалар таржима маҳорати ҳақида мамлакатимиз киностудияларида тўпланган тажрибалар ҳақида гапириб бердилар.

«Ўзбекфильм» киностудияси мамлакатимиздаги бошқа ижод даргоҳлари қаторида фильмлар таржимаси борасида анча тажриба орттирган. Бу ерда қобилиятли режиссёрлар меҳнат қилмоқдалар. Совет киносанъатининг бу ерда таржима қилинган баркамол асарларидан «Халоскорлик», «Уруш ва тинчлик» каби фильмлари томошабинларга айниқса манзур бўлди.

«Ўзбекфильм» киностудияси пленум қатнашчиларига эндигина таржима қилинган «Оловнинг бўйсундирилиши» ва «Қирол Лир» фильмларини намойиш қилди.

Пленум 4 кун давом этади.

Студент Бокс

Ғалаба билан бошлашди

Кеча «Ёшлик» арсенасида СССР кубоги учун ёшлар ўртасида бокс мусобақалари бошланди. Биринчи бўлиб рингга Москва ва Ўзбекистон командаларининг ёш чарм қўлқоп усталари чиқишди. Меҳмонлар сафида бир қатор кучли спортчилар бўлишига қарамай кеча улар мағлубиятга учрашди. Тошкентлик Г. Муллаев, самарқандлик К. Урунов ва андижонлик Ф. Пакнинг галабасидан сўнг республикамиз терма командаси 6:3 ҳисобида олдинга чиқиб олди. Аммо А. Волков билан В. Обботнинниг Р. Ҳайруддинов ва Э. Зиямуддинов устидан галаба қозонганларидан сўнг ташаббус москваликлар қўлига ўтди.

Тошкентлик С. Сергеевнинг А. Абрамсон билан учрашуви учрашувда бурилиш ясади. Ҳамшаҳаримиз қийин галаба қозонганидан сўнг бу муваффақиятни унинг командадош ўртоқлари А. Сааков, Н. Хуторянец ва А. Грибов мустаҳкамлашди.

Навбатдаги олишувда Венгрия-Бисауниинг мустақиллигини 47 мамлат таниди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Африкадаги янги давлатни таниганликларини биринчи бўлиб билдирдилар.

★ ВЕНА. «Мен. Москвада тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси чақириш ғояси ҳақида барча куч-етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишга қаратилган. Далаларда 72 «Занғори кема» бетиним ишлаб турибди. Механизаторларга студентлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ҳар куни давлатга 4—4,5 процент миқдорида пахта топширилмоқда. Хўжалик коллективи давлатга 9 минг 600 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган.

Бугун

институт хўжалигининг давлатга топширган пахтаси 5 минг тоннадан ошиб кетди.

Тошкентда Венгрия экономикаси ва техникаси кунлари

● Умри боқий дўстлик

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ТОШКЕНТДА

Совет Ўзбекистони билан қардош Венгрия Халқ Республикаси ўртасида дўстлик алоқалари йил сайин ривожланиб бораяпти. Тошкентдаги бир қатор саноат корхоналари, илмий муассасалар коллективлари дўст ва қардош мамлакатдаги ҳамкасблари билан дўстлик алоқаларини давом эттирмоқдалар.

Совет Иттифоқи — Венгрия дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимининг ташаббуси билан кейинги пайтларда бир қатор тадбирлар ўтказилди. делегациялар айирбошланди.

Ўтган йили жамият йўлланмаси билан Ўзбекистон вакиллари қардош мамлакатда дўстлик сафарида бўлишган эди. Улар сафар давомида Венгриянинг бир қатор шаҳарларидаги йирик илмий-тадқиқот марказларида, ишлаб чиқариш корхоналарида бўлдилар.

Куни кеча венгриялик дўстлар делегацияси Тошкентга келди. Улар Республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар, янги қурилган уй-жой массивларини кўздан кечирдилар. В. И. Ленин номли марказий музейнинг Тошкент филиалини зиёрат қилдилар. Ўзбекистон ҳунармандчилик ва ҳунармандчилик билан учрашдилар.

Бугун

Совет Иттифоқи ва Венгрия дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлими правленияси раиси, академик К. Зуфаров меҳмонларни қабул қилди. У меҳмонларга Ўзбекистон меҳнаткашларининг бу йил олиб бораётган ишлари, ҳар икки мамлакат ўртасида дўстлик алоқаларининг кенг йўлга қўйилганлиги ва келгусида бажариладиган режалар ҳақида гапириб берди.

Венгриялик меҳмонлар Самарқанд, Фарғона, Ангрен шаҳарларининг бугунги ҳаёти билан танишдилар.

Дўстона учрашувлар келгуси душанбагача давом этади.

МУСОБАҚАДОШ РАЙОНЛАР

Бугун

Собир Раҳимов район партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари район меҳнаткашлари томонидан беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини муҳокама қилдилар.

Ана шу масала юзасидан район партия комитетининг иккинчи секретари А. Е. Викторов доклад қилди.

Актив йиғилишида Собир Раҳимов райони билан мусобақа тўғрисида шартнома тузган Боку шаҳридаги Ленин райони меҳнаткашлари делегацияси қатнашди.

Озарбайжонлик меҳмонлар В. И. Ленин ҳайкали ёнига ҳамда генерал С. Раҳимов қабристонига гулчамбарлар қўйдилар. «Миконд» заводи меҳнаткашлари билан учрашдилар.

Тонгги газеталарда

☆ 9 октябрда Кремлда Совет —Япония музокаралари давом эттирилди.

Музокараларни Совет томонидан: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико;

Япония томонидан: Япония Бош министри К. Танака, Япония Ташқи ишлар министри М. Охира олиб бормоқдалар.

Совет — Япония мунасабатларини ривожлантириш масалалари юзасидан шуниқдек баъзи бир актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашувлар давом эттирилди.

☆ СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний расмий визит билан Совет Иттифоқида турган Японик Бош министри Какуэй Танакани кеча Кремлда қабул қилди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбат вақтида Совет — Япония муносабатларини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалалар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган проблемалар юзасидан фикр алмашилди.

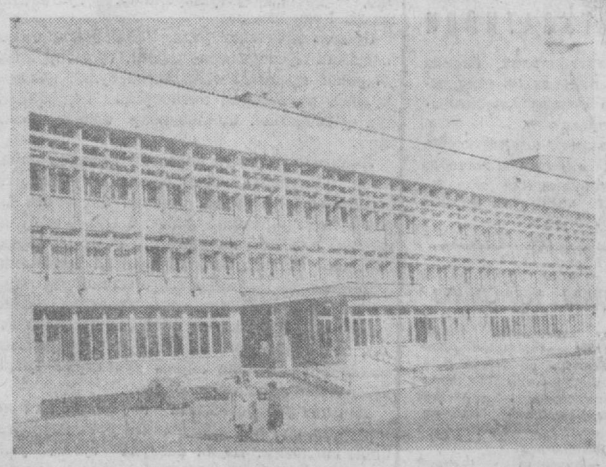

Яқинда Максим Горький проспектида Пахта целлюлозаси химияси ва технологияси институтининг биноси фойдаланишга топширилган эди.

СУРАТДА: институтнинг янги биноси.

М. Нуриддинов фотолари.

ЧОРРАҲАДА РЕГУЛИРОВКАЧИ ҚИЗ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг давлат автомобиль инспекцияси йўл назорати бўйича хотин-қизлардан иборат взвод ташкил қилди.

Ҳозирча махсус тайёргарлик бўйича курсларни 20 қиз битириб чиқди.

Бугун

Ўзбекистон пойтахтининг бир қатор чорраҳаларида биринчи марта милиция формасини кийган регулировкачи қизлар пайдо бўлди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

★ ҚОҲИРА. Миср қуролли кучлари олий қўмондонлигининг 8 октябрь эрталабки маълумотида бундай дейилади: Суэйш каналини кечиб ўтган Миср қўшинлари душман аскарлари ва техникасига катта талофот бериб, шарққа томон ҳаракат қилишни давом эттирмоқда. Душман икки кунлик жанг чоғида 57 та самолётини ва 92 та танкини йўқотди.

Миср томони 21 самолетидан ажралди.

Исроил ҳарбий-ҳаво кучлари Синайнинг шимолида Misрнинг ердаги қисмларига ҳужум қилишга уриниб кўрди. Ленин қирувчи самолётларнинг ҳужумига дуч келди. Исроилнинг иккита самолёти уриб туширилди.

☆ ДАМАШК. Сурия армияси ҳарбий қўмондонлигининг 8 октябрь эрталаб тарқатган маълумотида қуйидагилар хабар қилинади: Сурия қўшинлари кечаги кун давомида фронтнинг марказий участкасидаги Голан тепаликлари территориясининг катта қисмини эгаллаб олган.

Исроил авиацияси Сариннинг учта аэродромига бомба ташлашга уринган пайтда Сурия самолётлари ва ҳаво ҳужумидан мудофаа воситалари ёрдамида душманнинг 12 та самолёти урилиб туширилган.

★ КОНАКРИ. Африкадаги янги эркин ва суверен давлат — Гвинея-Бисау республикасининг халқаро обрўйи ошиб бормоқда. Ҳозирги вақтда Гвинея-Бисауниинг мустақиллигини 47 мамлакат таниди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Африкадаги янги давлатни таниганликларини биринчи бўлиб билдирдилар.

★ ВЕНА. «Мен. Москвада тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси чақириш ғояси ҳақида барча куч-етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишга қаратилган. Далаларда 72 «Занғори кема» бетиним ишлаб турибди. Механизаторларга студентлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ҳар куни давлатга 4—4,5 процент миқдорида пахта топширилмоқда. Хўжалик коллективи давлатга 9 минг 600 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган.

Бугун

институт хўжалигининг давлатга топширган пахтаси 5 минг тоннадан ошиб кетди.

Юқори Вольта халқ ҳунармандларининг санъати ранг-баранг ва ажойиб. Маҳаллий мўйқалам соҳибларининг, ўймакорларнинг, тўқувчиларнинг асарларида ўзига хос нафосат, гўзаллик сезилиб туради. Улар ўз асарларида серқуёш ўлкаларининг ҳаёти ва турмушини акс эттиришга ҳаракат қиладилар.

СУРАТДА: республика пойтахти Уагадугу шаҳридаги тасвирий санъат ва ҳунармандчилик марказининг ёш рассомлари.

Н. Баратов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Ишчи ва деҳқон бирадарлиги

Республикамиз пахтазорларидаги мўл-кўл ҳосили йиғиб терib олиш ишлари тобора авж олмоқда. Ҳамма бир тан, бир жон бўлиб бу қурашга сафарбар этилган. Заршунослар имизга пахтани комплекс парвариш қилиш, уни йиғиб олишда қулратли техника воситаларини етказиб берастган қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг ишчилари ҳосили йиғиб олиш ишидан четда қолаётганлари йўқ.

Агрегат заводида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг тўртдан бир қисми «Т—28х4» ҳайдов тракторига ишлатилмоқда. Қўрак теришга ва бошқа техника воситалари комплектини тайёрлашда ҳам заводимиз маҳсулотлари қўл келмоқда.

Пахтачиликни комплекс механизациялашда қўлланиладиган машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш ва уларни мунтазам такомиллаштириб бориш бизлан янгидан-янги кучли узеллар, агрегатларни талаб қилади.

Қишлоқ меҳнаткашларининг юксак баҳосини олган «ОВХ-14» чанглагич-пуркагич машиналарига зарур редукторларни тайёрлашга коллективимиз сафарбар этилган бир вақтда, ишчилар олдида «ХН—3,6» маркали тўрт қаторли пахта терuш машинаси учун редукторлар ишлаб чиқариш вазифаси турарди. Заводимиз коллективи бу топшириқни ҳам шараф билан адо этди. Биз август ойида «Таншельмаш» заводининг «ХН—3,6» маркали пахта терuш машиналари учун 500 дона редуктори ўз вақтида етказиб бердик.

Коллективимиз бу муҳим буюртмани бажаришда ҳам лавлагикорларнинг оғирини енгил қиладиган комбайнларни тайёрлашда қўлланиладиган тўққиз номдаги янги редукторларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, уларни конструкторлик, технологик жиҳатдан тайёрлаш билан бирга олиб борди.

Муҳим топшириқларни ўз вақтида сифатли бажаришда катта тажриба орттирган ишчиларимиз бу сафар ҳам бўш келмадилар. Улар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасига кирган қардош Украина корхоналари буюртмаларини белгиланганидан анча олдин ўринладилар. Ҳал қилувчи йилнинг ўтган 9 ойи (шунингдек, беш йилликнинг дастлабки икки йилида ҳам)даги барча техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича планнинг ошириб ado этилганлиги коллективими з н и н г унумли меҳнатини кўрсатиб турибди. Меҳнатчиларимиз корхона партия ташкилоти раҳбарлигида фидокорона ва унумли ишламоқда.

Беш йилликнинг ўтган даврида 100 дан ортиқ номда янги буюмларнинг кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу тадбир ишлаб чиқариш майдонларини кенгайтирмасдан амалга оширилганлиги билан характерлидир.

Корхонамизнинг мураккаб шароитларда бир меъёрда муваффақиятли ишлашнинг сири нимада? —деган савол туғилади. Бу— асосий ва ёрдамчи иш жараёнларини механизациялашга алоҳида эътибор берилганлиги натижасидир. Чиндан ҳам, махсус станоклар, технологик комплектлардан фойдаланиш, ишлаб чиқаришни намунали планлаштириш, деталларни ортиш-туширишда механизацияни қўллаш кабн қатор тадбирларнинг амалга оширилиши меҳнат унумдорлигини кескин ўстириш билан бирга, ишлаб чиқариш маданиятини яхшилашни таъминлади.

Шу даврда корхонада иш кўзини билган, шахсий жавобгарлиги ҳис этган, ташкилотчи кадрлар етишди. Масалан, бир вақтлар оддий техник ходим бўлган Р. Алимов ҳозир корхона бош инженерининг ўринбосаридир. Э. Симашев, Ю. Савинлар эндиликда заводнинг бош мутахассислари ҳисобланади.

Тўққизинчи беш йиллик план топшириқларининг муваффақиятли бажарилишида социалистик мусобақа, унинг шакл ва методларини ҳар доимо такомиллаштириб бориш муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу йилдан бошлаб ишчилар ўртасида якка тартибда шахсий мажбуриятлар олиб ишлаш одат тусига киритилди. Ишлаб чиқариш участкалари, цех коллективлари ва шахсий меҳнат белгаланган вақтда ишлаб чиқаришга сафарбар эта олмадилар.

Бу коллективларда юк ташиш плани ҳамма вақт ҳам яхши бажарилмаётганлиги тасодифий бир ҳол эмас. Агар очиғини айтадиган бўлсак, бу автомобиль хўжаликларидаги шароитлар бошқалардан ҳеч қандай фарқ қилмайди.

Коммунист Р. Аванов ва А. Пустовалов директорлик қилаётган, партия ташкилотларининг секретари И. Попов ва В. Кочин бўлган 4 ва 9-автобазани мисолга олиб кўрайлик. Бу ердаги социалистик мусобақанинг олдинги сафида коммунистлар бормоқдалар. Бу автохўжаликлар бошқармада биринчи бўлиб донецклик автомобилчиларнинг автомашина ва прицеплар паркидан самарали фойдаланиш бўйича социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги ташаббусларини қувватладилар.

Худди ана шу икки автобаза иккита колонна, саккизта шоферлар бригадаси ва 30 дан ортиқ киши беш йиллик топшириқни тўрт ба тўрт ярим йилда бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилди. Ҳаммаси бўлиб беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш юзасидан донецкликлар бошлаб берган ташаббусга 300 дан ортиқ киши қўшилди.

Куйчилик партия ташкилотлари КПСС XXIV съездга талаблари асосида ўзларининг жанговарлик қобилиятларини оширдилар, ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни яхшиладилар.

Бироқ, 6, 12-автобаза ва автомобиль транспорти конторасн партия ташкилотлари ўз коллективларини давлат топшириқларининг сўзсиз бажарилишига сафарбар эта олмадилар.

Бу коллективларда юк ташиш плани ҳамма вақт ҳам яхши бажарилмаётганлиги тасодифий бир ҳол эмас. Агар очиғини айтадиган бўлсак, бу автомобиль хўжаликларидаги шароитлар бошқалардан ҳеч қандай фарқ қилмайди.

Коммунист Р. Аванов ва А. Пустовалов директорлик қилаётган, партия ташкилотларининг секретари И. Попов ва В. Кочин бўлган 4 ва 9-автобазани мисолга олиб кўрайлик. Бу ердаги социалистик мусобақанинг олдинги сафида коммунистлар бормоқдалар. Бу автохўжаликлар бошқармада биринчи бўлиб донецклик автомобилчиларнинг автомашина ва прицеплар паркидан самарали фойдаланиш бўйича социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги ташаббусларини қувватладилар.

Худди ана шу икки автобаза ва 30 дан ортиқ киши беш йиллик топшириқни тўрт ба тўрт ярим йилда бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилди. Ҳаммаси бўлиб беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш юзасидан донецкликлар бошлаб берган ташаббусга 300 дан ортиқ киши қўшилди.

Транспорт Бошқармаси коммунистлари, жумладан, бошқарма бош инженери, жамоатчилик Совети раиси, КПСС аъзоси Ш. Осмоновнинг ёрдами билан ана шу автохўжаликларда иқтисодий ўқув ташкил этилди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар билан машғулотлар белгиланган вақтда юқори савияда олиб борилди.

Иқтисодий билим даражасини ошириш, меҳнатга онгли муносабатда бўлиш, меҳнатни ташкил этишни ва меҳнат интизомини яхшилаш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш ана шу автохўжаликларга юк ташиш 8 ойлик планини оширib бажариш, бошқа ишлаб чиқаришга кўрсаткичларида ҳам ютуқларга эришиш имконини берди. Ана шу икки автобазанинг ўзида планга қўшимча 383,4 минг тонна қурилиш юклари ташиб берилди.

Биз бу икки автохўжаликни шунинг учун мисолга олдикки, улар бошқа автохўжаликлардагидан кўра ёмонроқ шароитда ишламоқдалар. Улар асосан Қўйлиқ ва Сергелидаги поруда материаллар заводида ишлаб, шагаллари саралайдилар ва қайта ишловдан сўнг шаҳар қурилишларига етказиб берадилар.

Бу коллективларда коммунистлар авангардлик ролини ўйнамоқдалар. Улар меҳнат мусобақасидагина эмас, балки кундалик ишнинг муҳим томони ҳисобланган ҳаракат хавфсизлигида ҳам, хулқ-одоб ҳамда оила турмушида ҳам намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар Меҳнат Қизил Байроқ орденли шофер Ортиқ Мирзараҳматов партия бюросининг аъзосидир. У намунали ишлари учун шахсий автомашина олиш ҳуқуқига эришди.

Шунингдек, коммунистлардан Э. Эмирсолиев, В. Содавенко, В. Антипенко, А. Бабин, Г. Аранович, А. Мошчеряков ва бошқалар ёшларга намуна бўлмоқдалар. Улар ҳар қандай масалада камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш билан бирга, дўстларидан ҳеч қандай ёрдамни аямайдилар.

Бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш тўғрисида, автомобиль транспорти ишлари самарадорлигини ошириш, юк ташиш жараёнларини бошқаришни такомиллаштириш ҳақида жиддий мунозаралар бўлди.

Сўзга чиққан коммунистлар партия аъзосининг бурчи ва масъулияти, унинг коллективда тутган ўрни, ишлаб чиқаришдаги ҳамда жамоатчилик ҳаётидаги авангардлик роли ҳақида гапирдилар.

Агар 6 ва 12-автобаза ва автомобиль транспорти конторасн партия бюролари ўз фаолиятларини 4 ва 9-автобаза партия бюроси каби ташкил этгапларида ва кишилар билан ишлашга кўпроқ эътибор бериб, уларни коллектив олдида турган вазифаларни ҳал этишга сафарбар эта олганларида эди, юк ташиш бўйича давлат планини бажаришда камчиликларга йўл қўймаган бўлур эдилар.

Бу ерда коммунист ва партия бюросининг аъзоси бўлган автохўжалик раҳбарларида ҳам гап бор, албатта. Улар ишни тўғри ташкил этишда, партия бюроси билан ҳамкорликда иш олиб боришда масъул шахс ҳисобланадилар. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, 6-автобазага янгидан директор қилиб тайинланган коммунист А. А. Караханян ва 12-автобаза директори коммунист Б. Б. Батуев ўз олдиларига қўйилган вазифани тўғри англадилар ва автохўжаликда ишни тўғри йўлга солиб юбордилар. Автомобиль транспорти конторасининг юк ташиш планини бажаришда орқада қолганлигига келсак, илгари доимо илғор бўлиб келган бу коллектив ҳозирда қолоқлар қаторига ўтиб қолди. Автомобиль хўжалигининг директори, партия аъзоси И. М. Алиев айтилганлардан тўғри хулоса чиқариши ва камчиликларни тезда бартараф этиши керак.

Шундай қилиб, партия ҳисобот йиғилишларидан қандай хулоса чиқарилди? Бу хулосани қисқача қуйидагича баён этиш мумкин: партия аъзоси ҳақида гап борганда у плани қандай бажараётганлигинигна эмас, кундалик ҳаётимизда ва келажак учун қанчалик жон қуйдираётганлигини ҳам ҳисобга олиш керак. Автомобиль хўжаликларининг ҳар бир коммунисти ишчанлик, янгиликни олдиндан билиш, ўз масъулиятини ҳис этиш каби хусусиятларни ўзида мужассамлаштириши лозим.

П. СЕЛЕЗНЕВ,
«Главташкентстрой» транспорт Бошқармаси партия комитетининг аъзоси.

⊙ *Партия ташкилотларида ҳисобот—сайлов йиғилишлари*

ЭНГ МУҲИМИ ИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА

УНУМДОРЛИК ОМИЛЛАРИ

Муқаддас бурчимиз

Яқинда корхонамиз партия комитетининг секретари Н. Раҳматуллаев ва касаба союзлари комитетининг раиси Т. Одинцовалар, Урта Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозида бўлишди. Улар хўжалик раиси А. Бердиев билан биргаликда оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича тузилган шартнома бандларининг бажарилиши билан қизиқдилар.

Колхоз раҳбарлари Марказлашган юк ташиш шаҳар автомобиль трестига қарашли 3-автокомбинатимиз транспортчиларига кўрсатаётган ёрдамлари учун миннатдорчилик билдирдилар.

Чиндан ҳам, комбинатимиз коллективи ҳал қилувчи йилда бу хўжалик меҳнаткашларига баракали ёрдам бермоқда. Шу нунгача . биз хўжаликнинг 19 та автомашинасини сифатли ремонт қилиб бердик. 2 минг сўмликдан ортиқ эҳтиёт қисмлар ва бошқа материаллар юборилди. Автомобиль хўжалигимизнинг мутахассислари колхоз механизаторларига қишлоқ хўжалик машиналарини тоpни мавсумга тайёрлашда яқиндан кўмаклашганларини айтмаса ҳам бўлади.

Комбинатимизнинг икки тажрибали слесари тракторларни, пахта ташишда ишлатиладиган техника воситаларини, терuм машиналарини ремонт қилиб бериш учун хўжаликка жўнаб кетдилар. Улкан Узбекистон пахта хирмонини барпо этишдек умумхалқ курашига биз ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз. Бу — биз, транспортчиларнинг муқаддас бурчидир.

А. ЕҚУБОВ,
ҳайдовчи, 3-автокомбинат партия комитетининг аъзоси.

Тошкентдаги 10-авторемонт заводида Герай Эмни энг ишчан слесарларнинг бири деб аташади. Бу социалистик меҳнат зарбдори ҳозир 1974 йил ҳисобига ишламоқда. У ремонт қилган юк машиналари юқори сифат билан қабул қилинади.
СУРАТДА: Герай Эм.

М. Нуриддинов фотолари.

● *Ташвишли сигнал*

Деҳқонлардан қарздор бўлаётганлар

«Оқ олтин» ҳосилини йиғиб-теpиб олиш суръати кун сайин авж олдирилмоқда. Улкан пахта ҳосилини йиғиб олиш учун олиб борилаётган курашда машина техникаси катта роль ўйнайди. Шу кунларда республикамиз пахта далаларида 30 мингга яқин пахта терuш машинаси ишламоқда. Ҳадемай, кўрак терuш агрегатлари ва уни чувиш машиналари ишга тушади. Бу техника воситаларининг самарали фаолияти учун кўплаб эҳтиёт қисмлар нераклиги ҳеч кимга сир эмас.

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги, агрегат заводлари ва пойтахтимиздаги «Главхлопкомаш» бирлашмасига қарашли қатор корхоналарида бу вазифа муваффақиятли бажарилмоқда. Ишчи коллективлар «Узсельхозтехника» бирлашмасининг қишлоқ хўжалиги техникасига, шу жумладан, «зангори кема»лар кўрак терuш машиналари ва уни чувиш агрегатлари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш бўйича буюртмасини муваффақиятли бажараётгирлар. Бироқ бу вазифа шаҳримиздаги барча машинасозлик корхоналарида ҳам кўнгилдагидек адо этилмоқда деган маънони билдирмайди. Масалан, «Узбексельмаш» заводини олиб кўрайлик. Бу корхона икки йилдан буён сурункасига бир неча номдаги эҳтиёт қисмларни жўнатиш, жумладан, «УПХ-1,5Б» марқали кўрак чувиш машиналарига узеллар етказиб бериш топшириғини бажармасдан келаётир. Корхона январь-август ойларида «Узсельхозтехника» омборхоналарига 1.100 та вентилятор жўнатиши лозим эди. 20 сентябргача бундай вентиляторлардан атиги 28 дона юборилди, холос. Кўрак чувиш машинаси вентиляторларига ишлатиладиган кожухлар етказиб бериш ҳам ёмон аҳволда. Уч кварталда план бўйича 1.030 та тайёрланиши керак эди. Аслида бундай кожухлардан 80 та ишлаб чиқилди.

Уйлаймизки, «Главхлопкомаш» бирлашмаси «Узбексельмаш» заводида юз берган суст-кашликнинг олдини олади, эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш планн топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни белгилайди.

М. АЗИЗОВА,
«Узсельхозтехника»нинг катта инженери.

Хат босилмади, аммо чора кўрилди

СУВ ТАРМОҒИ ТУЗАТИЛДИ

Редакцияга келган мактублардан бирида Чигатой кўча, Муҳокама проезди 38-уйда истиқомат қилувчи Камолов ариқни ўзбошимчалик билан бузганн кўрсатилган эди.

Собир Раҳимов район ижроия комитети ободонлаштириш бўлимидан олинган жавобда кўрсатилишича бу факт текширишда тасдиқланди. Сув йўлини бузган киши уни нормал ҳолга келтирди, сув йўли тузатилди.

⊙ *Ишчилар авлодини тайёрлаймиз*

„ЁШ ИШЧИ КУНИ"

Қашқадарёда анъанавий «Ёш ишчи куни» байрами ўтказилди.

Комсомолнинг учинчи съездида Ильич нутқ сўзлаган 2 октябрь байрам куни қилиб олинди. Косонда бу кун биринчи марта ишчилар синфи сафига кирувчи ёш нефть изловчилар клубда йиғилишди. Қарши чўлида геология хизматининг ветерани — Борис Иванович Тек Ван Хак улар ҳузурида нутқ сўзлади. Ишчи кўрсатган кекса ишчи П. В. Трошин, райондаги бошқа донгдор кишиларнинг ҳикоялари ҳам қизиқарли бўлди. Шу кун социалистик мусобақа ғолибларидан бир группа комсомоллар «1973 йил зарбдори» значоклари, фахрий ёрлиқлар, қимматли совғалар билан мукофотландилар.

Областнинг ҳамма районларида ветераннинг ёшлар билан самимий учрашувлари бўлиб ўтди.

„ИНДУСТРИЯ СЕРЖАНТЛАРИ ЎҚИМОҚДАЛАР"

Самарқандаги «Красний двигатель» заводининг 40 дан ошиқ ёш ишчиси ажралиб бир мактаб остонасини хатлаб ўтди. Улар орадан уч йил ўтгач, ўрта маълумот олганликлари тўғрисидаги шаҳодатнома билан бирга яна бир ҳужжат — металларни совуқ ҳолида ишлаш мастери деган унвон берилганлиги тўғрисидаги ҳужжатни ҳам олдилар.

Шаҳарда шу эксперимент ўтказилаётган 13 ишчи-ёшлар мактабида ўқиш процесси бошқатдан ташкил этилди. Махсус класслар ва кабинетлар очилиб, уларда конкрет экономика, технология, автоматлаш проблемалари ва бошқа фанлар ўқитилмоқда. Машғулотларни «Красний двигатель»нинг энг яхши инженерлари олиб бормоқдалар.

—Биринчи шундай тажриба муваффақиятли ўтди, — деди мастерлар мактабининг собиқ битирувчиси, ҳозир завод партия комитетининг секретари Ф. Абдусаматов. — «Красний двигатель» 1966 йилда шу усул билан ўқитилган анчагина ишлаб чиқариш тажрибали командирлари олди. Уларнинг кўпларн ҳозир юқори инженерлик вазифаларида ишламоқда. Орадан етти йил ўтди. Мастерлар сафини тўлдириш керак. Шунинг учун ҳам энг яхши ёш ишчилардан наладчиклар А. Мамзинов ва А. Рудский, токарь Г. Виборнов, слесарь, И. Шарипов ва бошқалар шу мактабга юборилдилар.

(ЎзТАГ).

Нафиса Ортиқова шаҳримиздаги 3-тикувчилик фабрикасида чевар тикувчи бўлиб танилди. У ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятларини смена ва ойлик топшириқларини мунтазам равишда 140—150 процентдан адо этяпти.
СУРАТДА: Н. Ортиқова иш устида.

⊙ *Депутат минбари*

БИРИ—БИРИГА УСТОЗ

Биринчи бор шаҳар Совети депутатлигига сайланганим. Шунинг учунми, ё ёшлигим учунми, билмайман, ҳарқалай зиммамга бу масъулиятли вазифа юклатилган дастлабки кунларда анча саросимага тушиб қолдим.

Хўш, ишни нимадан бошлашим лозим? Ниҳоят, сайлов участкамдаги кишилар билан яқиндан танишишга аҳд қилдим. Ўша учрашувдаёқ наказлар етилиб кетди. Қайси бирини бажаришга ҳайрон эдим. Ҳаммаси жуда муҳимдек туюлади мен учун. Бир ёқда эса ўзимнинг ишим ҳам бошимдан ошиб-тошиб ётибди.

Бу ҳақда тажрибали депутатларга мурожаат этишга тўғри келди. Бундай кишилардан бири Чилонзор районига қарашли 2-автокомбинат шофёри, ҳамкасбим М. Норматова бўлди. Маҳсума она билан дилдаги бор гапни ўртоқлашдик. У киши ўз тажрибалари ҳақида сўзлаб берди. Йўл-йўриқлар кўрсатди.

Навбатдаги бўладиган учрашувга опани таклиф этдим. Маҳсума опа бажонидил розилик билдирдилар. Учрашувга боришдан олдин сайловчилар билан нима ҳақда гаплашиш планнн ўзимча ўйлаб олдим.

Зал тўла одам. Гўё, ҳаммаинг нигоҳи менга қаратилгандек. Баҳс қизиб кетди. Шунда бир киши турib қизишиб сўзлади.

— Юзга айтганнинг заҳри йўқ, ўғлим, — деди у, — Ваъда бериш осон. Лекин, қуруқ сўз билан иш битмаиди.

Зал сув қуйгандек жим бўлиб қолди. Мен жавоб бера олмадим. Омма топшириғига эътиборсизлик кишини қай ҳолга солиб қўйишини ана шунда яна бир бор юрагдан ҳис этдим.

Учрашувдан кеч қайтдик. Кўчада кетаётиб, анча жойгача Маҳсума опа ҳам мен ҳам жим бордик. Шунақа ҳам бўлиб туради, — деди Маҳсума опа, — кўнглимни кўтариб, — ҳеч қачон тушкунликка тушмаслик керак. Улар ҳақ...

Орадан анча вақт ўтди. Райжроком билан алоқамни мустаҳкамлаб олдим. Ҳар бир ишда уларнинг ёрдамига таянадиган бўлиб қолдим. Хуллас, наказларни эътиборсиз қолдиришга йўл қўймаяпман. Сайловчилар олдида юзим ёруғ.

Яқинда ҳузуримга кекса В. Қодиров кириб келди. Ота пенсия олиб беришда ёрдамлашишимни илтимос қилди. Яқинда Ваҳоб ота билан кўчада учрашиб қолдим. У хурсанд бўлиб пенсия олаётганини айтди. В. Н. Лазерева боласини боғчага жойлаштиришда ёрдамимни алмаганлигимдан миннатдор. Одиловлар оиласи эса яқин кунларда янги квартира олиш арафасида. Шунингдек, ободончилик масаласи ҳам эътибордан қолаётгани йўқ. Шу кунларда маҳаллага қарашли айрим кўчаларни ҳашар йўли билан асфальт қилаяпмиз.

Депутат ўзи ишлаётган корхонада ҳам илғор бўлиши керак. Кўпчиликка ўрнак кўрсатиб ишлаши лозим. Шуни назарда тутиб, ўзим меҳнат қилаётган 5-таксомотор парки пешқадам шоферлари орасидан жой эгаллашга ҳаракат қиляпмиз. Паркимиз шоферлари ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашаяпти. Улар кунлик ва ойлик нормаларини ошириб бажаришга астойдил ҳаракат қилишади. Йўловчилар билан хушмуомала бўлиб, уларга намунали хизмат кўрсатиш ҳар биримизнинг диққат марказида бўлиб келмоқда.

Ўз касбимни сидқидилдан севаман. Азим Тошкентимизнинг кенг кўчаларидан ҳар куни ўндек учиб ўтарканман, ўзимни бахтиёр ҳис этаман. Йўловчиларни тезроқ иш жойига, уйларига, дўст бирадарларнинг ёнига етказиб қўйганимда, улар чеҳрасидаги табассумни кўриб, кўнглим иftихор ҳисси билан тўлади. Ўз меҳнатим билан озми-кўпми элга хизмат қилаётганимдан фахрланаман.

С. ҲОЛМУҲАМЕДОВ,
шаҳар Советининг депутати.

ЖОНАЖОН Ватанимизда

Дарё бўйидаги қурилиш

Новолипецк металлургия комбинатининг кислород-конвертор цехини қурилиш майдони Воронеж дарёси бўйига жойлашган ва уч юз гектар майдонни эгаллайди.

Бу ердаги қурилиш миқёси кишини ҳайратга солади. Конвертор цехини қуриш учун 15 минг тонна металл конструкциясини монтаж қилиш, 3,5 минг кубометр ер қазиш, ўнлаб километр автомобиль йўли ва темир йўл, ер ости коммуникацияларн қуриш керак. Қурувчиларга 69 та кўтарма кран бериб қўйилибди.

Бу улкан цех —комсомол қурилиши деб эълон қилинган. Шу сабабли ҳам унинг майдонида ёшлар нўп. Бу йил бу ерга зарбдор комсомол отряди «Корчагинчи» келди. Уларнинг кўпчилиги биноворлик касбига эга. Бу касбга эга бўлмаганлар эса, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда махсус қурилиш комбинатларида ўқишаяпти. Масалан, Қирғизистондан келган Лена Тарасенко бухгалтер эди. Липецкда бетончи касбини эгаллади.

Виктор Ванцов Украинада автослесарь эди, бу ерда эса труба ётқизувчи касбини эгаллади.

Комсомоллар қурилишни барвақт тугаллаш учун бор куч-қувватларини сарфлашаяпти.

Николай АКРИТОВ.
(АПН).

„ВИНПЛОДМАШ-73"

КИШИНЕВ. Молдавия пойтахтида «Винплодмаш-73» ихтисослаштирилган чет эл виставкаси очилди. Бу ерда 12 мамлакатнинг ўнлаб корхона ва фирмалари мева ва узумни қайта ишлаш учун мўлжалланган энг янги техникани намойиш қилади.

Венгрия, Чехословакия ва Югославия экспозицияларида сабзавот ва мевани саралаш ва қайта ишлаш учун мўлжалланган энг янги қурилма ва машиналар қўйилган. Шу мамлакатлардаги корхоналар ишлаб чиқараётган ана шундай ускуналар Совет Иттифоқидаги озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқараётган кўпгина заводларда фойдаланилмоқда. Ғарбий Германия, Италия, Франция ва Американинг кўплаб фирмалари ўз маҳсулотини намойиш қилмоқда.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

✦ ФАРЗАНДЛАРИМИЗГА ҮТА МЕҲРИБОНЛИК ЗАРАР КЕЛТИРМАСИН!

✦ ҲАР БИР ЕШДА УЧРАЙДИГАН ХАСТАЛИК

✦ ҚАНД НИМА УЧУН ЕҒГА АЙЛАНАДИ?

✦ НАСЛДАН-НАСЛГА ҮТАДИГАН КАСАЛЛИК.

ҲАР БИР ИНСОННИНГ САЛОМАТЛИГИ БИРИНЧИ ГАЛДА ҮЗИГА БОҒЛИҚ, ШУНДАЙ ЭКАН, УНИ ЕШЛИКДАН АСРАШИМИЗ, БИРОР ДАРДГА ЧАЛИНИБ ҚОЛГАН ТАҚДИРДА ҲЕЧ БИР КЕЧИКТИРМАЙ ДАВОЛАТИШИМИЗ ЛОЗИМ. ДАРДНИНГ ОҒИР-ЕНГИЛИ ҮЗ ВАҚТИДА ДАВОЛАТИЛСА, ШИФО ТОПАДИ, АЛБАТТА.

КҮПЛАБ ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗ РЕДАКЦИЯМИЗГА МАКТУБ ЙУЛЛАБ, ҚАНД КАСАЛЛИГИ, БУ КАСАЛЛИКНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ВА УНИ ДАВОЛАШ ЧОРАЛАРИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ БЕРИЛИШИНИ СҮРАШГАН.

МУХБИРИМИЗ ҚАНД КАСАЛЛИКЛАРИНИ ДАВОЛАШ БЎЙИЧА ИРИК МУТАХАССИС, РЕСПУБЛИКА ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ ЭНДОКРИНОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ МУДИРИ, РЕСПУБЛИКАНИНГ БОШ ЭНДОКРИНОЛОГИ, МЕДИЦИНА ФАНЛАРИ ДОКТОРИ, ПРОФЕССОР ЭРКИН ҒОФУРОВИЧ ҚАЮМОВ БИЛАН СУҲБАТЛАШИБ, ШУ ХАСТАЛИК ҲАҚИДА ҚИСҚАЧА СҮЗЛАБ БЕРИШИНИ ИЛТИМОС ҚИЛДИ.

Суратда: медицина фанлари доктори, профессор Эркин Ғофурович Қаюмов. Ю. Бутусов фотоси.

ҚАНД КАСАЛЛИГИНИНГ ДАВОСИ БОРМИ?

САВОЛ: — Ички безлар касалликларнинг келиб чиқиш сабаби асосан нималардан иборат?

ЖАВОБ: — Ички безлар деб гармон ишлаб чиқарадиган органларимизни айтамиз. Буларга қалқонсимон без, қалқонсимон йўлдош безлар, ошқозон ости бези, буйрак усти безлари, жинсий безлар, мия ичидаги гипофик безлар киради. Гармонлар биологик актив модда ҳисобланиб, организмда модда алмашишини нормал ҳолда ушлаб туриш учун ниҳоятда зарур нарса. Она қорнида бола пайдо бўлганидан тортиб, туғилиб вояга етгунга қадар бутун ўсиш жараёнида ва органларнинг такомиллашини ҳам шу гармонлар орқали олиб борилади.

Ички ёки ташқи муҳитдаги салбий ўзгаришлар, чунончи асабнинг қаттиқ бузилиши, юқумли касалликларнинг асорати, тўғри овқатланмаслик ички безлар касаллигининг келиб чиқишидаги асосий сабаблардан бири ҳисобланади. Шу сабабларга кўра ички безлар, иши нормал ҳолатдан ўзгариб, гармон ишлаб чиқариш ё камайиб ёки кўпайиб кетади. Натижада, нормал модда алмашиши бузилади ва органларда баъзан жуда оғир ўзгаришлар пайдо бўлади. Мисол учун, боланинг бўйи ўсмай қолиши ёки нормадан ортиқча бўлиб кетиши мумкин. Бундан ташқари, иши организмида ортиқча ёғ йиғилиб, семириб кетиши ҳам мумкин. Жинсий безларнинг сусайиб кетиб, балоғатга етиш жараёни шакланмасдан ҳам қолиши мумкин. Модда алмашинувининг бузилиши ҳаёт учун энг зарур бўлган юрак, жигар, тарқалишининг сабаби кейинги вақтларда анча яхши ўрганилган

САВОЛ: — Қанд касаллиги нимадан келиб чиқади?

ЖАВОБ: — Бу касалликнинг келиб чиқиш сабаблари жуда мураккаб бўлиб, юқорида кўрсатилган ноқулай шароитларда қандни бошқарувчи — асаб, системаси, буйрак устки безлари, қалқонсимон без ва айниқса, ошқозон остки бези гармон ишлаб чиқариш ишининг бузилишига организмда қанд алмашувини кескин ўзгартириб юборади. Бизга маълумки, ошқозон остки бези инсулин деган гармон ишлаб чиқаради. Бу гармон соғ одамда овқат билан истеъмол қилинган карбон сувлари, (ширинликлар) қонга сўрилгандан сўнг тўқималарда кераклигича парчаланиб энергия ҳосил қилади. Ортиқчаси запас ҳолида мушакларда ва жигарда тўпланади. Бунинг оқибатида саломат кишининг қонида қанд миқдори наҳорга 80 — 120 миллиграмм процентдан ошмайди. Қанд касаллигида ошқозон остки безининг инсулин ишлаб чиқариш жараёни бузилади ёки ишлаб чиқарилган тайёр инсулин қонда айрим оқсил формасидаги моддалар билан боғланиб, ўз вазифасини бажаришдан ожиз бўлиб қолади. Натижада, юқорида кўрсатилган тўқималардаги қон алмашув жараёни мушакларда ва жигарда запас ҳосил қилиш ишларини сусайтириб юборгандан кейин қонда қанд миқдори ошиб кетади.

САВОЛ: — Бу касаллик наслдан наслга ўтиши мумкинми?

ЖАВОБ: — Текширишлар шуни кўрсатадики, қанд касаллиги кўпроқ она ёки ота томонидан наслида шу хасталик билан оғриган оилаларда кўпроқ учрайди. Демак, ноқулай шароитларда наслида қанд касали бўлган кишилар бошқаларга нисбатан бу касалга тезроқ дучор бўлишлари мумкин. Қанд касали билан янги дунёга келган боладан тортиб то қариғунгача хасталаниш мумкин. Аммо кузатишлар шуни кўрсатдики, ёши ўтган сайин касаллик миқдори ортиб боради. Лекин касалликнинг оқими ва ўтиши бемор қанчалик ёш бўлса, шунчалик оғирроқ бўлади. Ўсмирларда ва айниқса, болаларда бошланиши ва давом этиши кўпроқ ташвишли бўлади.

САВОЛ: — Кўпчилик бу касалликни қаттиқ қўрқишдан, руҳий эзилишдан келиб чиқади дейишади. Шу тўғрими?

ЖАВОБ: — Руҳий ҳолат ва асаб системаси қанд касаллигининг келиб чиқишида энг асосий омиллардан бири ҳисобланади. Руҳий эзилиш меҳнатни нотўғри ташкил қилиш, асаб системасининг ҳаддан ташқари чарчаши ва айниқса, қаттиқ қўрқиш организмда буйрак устки безларининг гормонларини ҳаддан зиёд кўп ишлаб чиқишига сабабчи бўлади. Бу гормонлар эса, ўз навбатида, жигар ва мушаклардаги запас қандларни парчалаб ташлаб, кўп миқдорда қонга ўтказади. Агар бу сабаблар сурункасига ва узоқ вақт давом этадиган бўлса ёки қайталанса, қондаги миқдордан кўп қанд ошқозон остки безига оғирлик келтиради ва унинг ишини сусайтиради.

Асаб системасининг қанд касаллигини келтириб, чиқаришига ёрқин мисол қилиб 1966 йилги Тошкент зилзласини олиш мумкин. Кузатишлар шуни кўрсатадики, бир йиллик тўхтовсиз такрорий ер тебранишлари шаҳар аҳолисининг асаб системасига маълум ўзгаришлар бериб қанд касаллиги билан оғриган кишилар сонини бир мунча кўпайтирди.

САВОЛ: — Ширинликни кўп истеъмол қилиш сабаблари бу хасталик пайдо бўлиши мумкинми?

ЖАВОБ: — Маълумки оталарининг «Ҳурмат топаман десанг, кам дегин, соғ бўламан десанг, кам егин», деганлар. Жамиятимиз учун соғлом ва ҳар хил шароитда ҳам меҳнат қобилиятини йўқотмайдиган кишиларни тарбиялаш ишини болани она қорнида пайдо бўлганидан бошлаш керак. Афсуски, баъзи бир ота-оналар ўз фарзандларига бўлган «муҳаббатларини» мумкин қадар кўп овқатлантириш ва боланинг ҳар бир ниёжиқлигини тезда қаноатлантириш керак деб тушунадилар. Маълумки, саломат ўсиш ва яшаш учун ҳар бир ёшда овқатнинг таркиби ва миқдори маълум даражада белгиланган. Бунга риоя қилмаслик аста-секин модда алмашувини бузиб, ҳар хил касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Шулардан бири ва ҳозирги вақтда кўп тарқалган касаллик — бу, семизликдир.

Семириб кетишнинг асосий сабаблари асосан меъёридан кўп ва таркибида карбон сувлари бой бўлган (ҳамир овқат, узум, қовун, нон ва ҳоказо) овқатлар, айниқса, ширинликларни кўп истеъмол қилишдир. Бундай нотўғри овқатланиш организмда ёғ йиғилишига сабаб бўлади (ортиқча карбон сувлар ёғга айланади) ва йиғилган ёғ ўз навбатида қандга айланиб, қонда унинг миқдорини кўпайтиради. Шунинг учун ширинликни кўп истеъмол қилиш қанд касаллигининг келиб чиқиш сабабларидан бири ҳисобланади.

САВОЛ: — Беморнинг бу касаллик билан хасталанганлигини олдиндан қандай билса бўлади?

ЖАВОБ: — Касаллик бошлангандан кейин унинг биринчи белгилари иш қобилияти сусайиши, тез-тез чарчаши, чанқаши, оғиз қуриши, кўп сув ичишлик ва озиб кетиш билан маълум бўлади. Лекин, айрим кишиларда бу касаллик терида ҳар хил қўнғизбўғ, чипқон чиқиши, тиқларининг бўшашиши, тушиши, милкларнинг йирингланиш ҳамда кўз хиралашиши каби ҳоллар билан ҳам бошланиши мумкин. Яна баъзи ҳолларда, касаллик бошланишига қарамасдан, беморни ҳеч нарса безовта қилмаслиги ва қондаги қанд миқдори кўпайганлиги тасодифий (курортга бориш, командировканы расмийлаштириши) шифокор текширувидан ўтказилаётганда ҳам аниқланиши мумкин.

САВОЛ: — Соғлом одамда қанд миқдори қанча бўлади ва уни аниқлаш учун нима қилиш керак?

ЖАВОБ: — Қанд касаллигини аниқлаш учун асосан қондаги қанд миқдори текширилади. Юқорида айтганимиздек, соғлом одамда қанд миқдори 80— 120 миллиграмм бўлиб, бундан юқори кўтарилиш касаллик белгиси ҳисобланади. Маълумки соғ одамда сийдикда қанд бўлмайди. Агар қондаги қанд миқдори нормадан ошиб кетган бўлса, буйрақдаги қон айланиши системаси орқали сийдикка ўтади. Демак қанд касаллигида қондаги қанд миқдори 120—160 миллиграммдан кўпайиши билан баравар сийдикда ҳам маълум миқдорда қанд топилади. Шуни айтиб, ўтиш керакки, баъзи бир буйрак касалликларида ва соғлом аёлларнинг ҳомиладорлик даврида сийдикда қанд пайдо бўлиши мумкин, бунинг қанд касаллигига ҳеч қандай алоқаси йўқ. Чунки юқорида айтилган кишиларда қондаги қанд миқдори нормадан ошмайди.

САВОЛ:— Бу хасталик узоқ вақт давом этадими? Бемор батамом тузалиб кетиши — мумкинми?

ЖАВОБ: — Бу касаллик пайдо бўлгандан кейин бемор дарҳол шу соҳадаги мутахассисга албатта мурожаат қилиши керак. Ҳозирги эндокринология фани қанд касаллигини даволаш бўйича бир киши вақти-вақти билан ўзини шифокор текширувидан ўтказиб туриши, қанд касаллигини аниқлайдиган анализларни қилиб туриши лозим.

САВОЛ: — Ичкилик ичиш, чекиш ва тартибсиз овқатланиш қанд касаллиги учун қандай таъсир қилади?

ЖАВОБ: — Маълумки, ичкилик истеъмол қилиш, чекиш ва тартибсиз овқатланиш кўпгина касалликларни келиб чиқишидаги асосий сабабларидан бири ҳисобланади. Бу зарарли одатлар, айниқса, қанд касаллиги пайдо бўлишида муҳим роль ўйнайди. Агар халқимиз ўртасида овқат гигиенасига яхши риоя қилиб ва организмни заҳарлайдиган спиртли ичимликлар ичиш ва чекишга, йўл қўйилмаганда эди, қанд касаллиги билан оғрийдиган беморлар сони мутлақо камайиб кетган бўларди. Шуни айтишимиз керакки, бу касаллик билан оғриган беморлар ичкиликнинг ҳамма туридан мутлақо воз кечишлари керак. Биз юқорида айтганимиздек, организмда қанд алмашувининг асосий бошқарувчиларидан бири бу асаб системасидир. Ҳаммага маълумки, ичкилик ичгандан кейин кайф қилинади. Яъни ичимлик миягa қаттиқ таъсир қилади. Бинобарин, бу хасталик билан оғриганлар мия ва бошқа асаб системалари бошқарувида бу заҳарли ичимликлардан мутлақо бўлишлари керак.

— Суҳбатимиз охирида шуни айтмоқчиманки, халқимизнинг саломатлигини сақлаш борасида партия ва ҳукуматимиз томонидан кўп ғамхўрликлар қилинмоқда. Ҳаётимиз кунданкунга фаровонлашиб бормоқда. Демак, саломатлигимизни сақлаш ўз қўлимизда. Мен оқшомхонларга бахт-саодат, ишларида муваффақият ва оилавий ҳамжиҳатлик тилаш билан бирга уларни ҳар доим соғлом бўлишларини тилаб қоламан.

Суҳбатни **Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ** ёзиб олди.

Ўсимликлар тили

Ғиёсиддин ЖАЗОИРИЙ

ПЕТРУШКАНИНГ ХОСИЯТЛАРИ

⊙ Овқатни ҳазм қилдираман. ⊙ Сариқ касали ва нафас сиқишига қарши фойдалиман. ⊙ Турли хил заҳарни кесишда энг яхши воситаман. ⊙ Томиримда жуда кўп хосият яширинган.

Менинг форсча исмим «жаъфарий»-дир. Араблар мени «кирфиси мақдуний» деб атайдилар. Французлар эса, менинг камҳосиятли бир навимга «пурсил» ва менга эса, «пурсили муаттар» деб лақаб қўйганлар. Қадимий табиий китобларда мени «асалиён» деб атаганлар. Бу ном лотинча «петруслиюм»нинг арабча талаффуз қилинишидир.

Менинг истеъмол қилинадиган асосий қисмим — сербарг танам, томирим ва мевамдир. Мевам, яъни ёғга эга бўлган доналаримда ранг, атр ва бироз аччиқлик бўлгани учун овқат сифатида ишлатилмайди. Ундан сув буғи воситасида атр олинади.

Томиримда қанд ва минерал моддалари бўлиб, хушбўй, таъми эса, танам ва барғимнинг таъмига ўхшашдир. Бу томир сийдик ҳайдайди, иштаҳани очади. Томиримни, умуман, барғим ва танамни қайнатиб ичилса, ҳазм қилиш қувватини оширади, қорин боднни ҳайдайди, буйрак тошини йўқотади, сариқ касали, нафас сиқиши, жигар касалига фойда қилади.

Уруғим ҳам томиримдаги хусусиятларга эга бўлиб, иситмани йўқотишда синаб қўрилган.

Дорисозлик санъатида мендан «Опийўл» номли уч хил дори тайёрланади. Ҳар учови ҳам иситма йўқотувчи ва ҳайз очувчидир.

Бироқ, менинг таркибимда бир заҳарли модда бўлиб, инсонлар учун ёқимли ва хушхўр емиш бўлишимга қарамай, қўй ва қўёнлар учун севимли ўт ҳисобланмайди, қушлар, товуқ, булбул тўтилар учун умуман зарарлиман. Мендан уларга бериш мумкин эмас.

Мен бод ҳайдайман, меъда ва ичаклар фаолиятини ошираман, қорин дамларини йўқотаман, бийқ оғриқ ва қорин санчиғини даволайман, бола туширамаман, эркаклик қувватини ошираман, барча хилдаги заҳарни кесаман.

Қуритилган барғимдан ейиш миқдори икки грамм. 5—10 грамм мевамни икки юз грамм сувда қайнатиб ичиш сийдик ҳайдайди, ўттиз граммни икки юз эллик грамм сувда қайнатиб ичилса, ҳайз очади.

Маҳмуд ҲАСАНОВ таржимаси.

Жаҳон ойнаси

ИҚТИСОДИЙ МУСТАҚИЛЛИК УЧУН КУРАШ

ДОРУС-САЛОМ. Бу ерда Африка Бирлиги ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар савдо министрларининг кенгаши давом этмоқда. Ботсвана, Лесото ва Свазиленд шу кенгаш қатнашчиларига мурожаат қилиб, чинакам иқтисодий мустақилликка эришиш йўлидаги курашларида ёрдам беришларини сўради. Африкадаги уч давлатнинг махсус мурожаат қилганлигига сабаб шуки, мустамлакачилар Африкани бўлиб олганларидан буён ўтган давр ичида рўй берган ҳолат натижасида бу мамлакатлар Жанубий Африка Республикаси, Жанубий Родезия, Мозамбик ва Намибия территорияларни қўршовида қолди. Ана шу мустамлакачи ва иркчи режимлар ҳокимият тепасида турибди. Ботсвана, Лесото ва Свазиленд Брюселда Умумий бозор уюшмаси билан олиб борилаётган музокаларда Африка мамлакатларининг бирдамлиги Жанубий Африка Республикасининг иқтисодий асоратидан қутилиш жараёнини тезлаштира олади, деб умид билдирдилар. Жанубий Африка Республикаси бу мамлакатларнинг табиий ресурслари ва одам қучларини шафқатсиз эксплуатация қилмоқда.

(ТАСС).

РИВОЖЛАНИШ ПРОГРАММАСИ

ВАРШАВА. Польша Ҳалқ Республикасида мамлакатда кемасозлик саноатини ва портларни кенгайтиришнинг 1990 йилгача мўлжалланган программаси ишлаб чиқилмоқда.

Кейинги 20 йил мобайнида Польша портларига келтириладиган ва жўнатиладиган юклар ҳажми қарийб 4 баравар кўпайди ва 40 миллион тоннага етди. Савдо флотининг юк оборoти эса ўн беш баравар ошди.

Программа 1990 йилда Польша кемасозлик корхоналарида кемалар ясашнинг етти баравар кўпайтиришни назарда тутади. Шу планни бажариш учун мамлакатда янгидан учта кемасозлик корхонаси қурилади, ҳозирги вақтда мавжуд корхоналар эса тубдан янгиланади ва реконструкция қилинади. Шу беш йиллик давомидаёқ Польшада ясаладиган кемалар 18 мамлакатга юборилади.

(ТАСС, 5 октябрь).

Германия Демократик Республикасининг катта шаҳри ва йирик саноат маркази бўлган Магдебург кейинги йилларда анча гўзаллашди. Сиз мазкур суратда шаҳар марказидаги кўча қаҳвахонасини кўриб турибсиз. Бу ерда кўпқаватли универсал магазинга келган харидорлар ҳузур қилиб дам олишади.

АДН — ТАСС фотоси.

Чорак асрлик зардоб меҳнат

БЕРЛИН. ГДР новаторлари шу йилнинг биринчи ярмида республика халқ хўжалигини ривожлантириш учун бир миллиард маркадан кўпроқ қўшимча фойда бердилар. ГДР меҳнаткашлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг ажралмас қисми бўлиб қолган рационализаторлар ва меҳнат зарбдорларининг ҳаракати шу йилларда ўзининг 25 йиллигини нишонламоқда.

1948 йил октябрь ойида ўзининг кундалик нормасини 380 процент бажарган шахтёр А. Хеннеке «немис стахановчиси» номини олиб, шу оммавий ҳаракатни бошлаб берган эди. Орадан бир йил ўтар-ўтмас ГДР экономикасининг турли соҳаларида бир миллион 700 минг меҳнаткаш шу ҳаракатга қўшилди. 65 минг ишчи коллективи «аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи бригада» деган фахрий унвон учун курашди.

ГДРда рационализаторлар ва меҳнат зарбдорлари ҳаракати шундан кейинги йилларда Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларнинг илғор меҳнат усулларини пухта ўрганишдан иборат бўлди. Биринчи «социалистик меҳнат бригадалари»нинг пайдо бўлиши, халқ хўжалигини ривожлантириш планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан оммавий мажбуриятлар қабул қилиниши, ишлаб чиқаришнинг социалистик рационализация қилиниши — ГДР да бошланган шу оммавий ҳаракатнинг муҳим даврларидир.

Ишчилар меҳнатининг шуҳрати

ПРАГА. «ЧКД — компрессерлар» заводи маҳсулоти фақат Чехословакиядагина эмас, балки бошқа мамлакатларда ҳам кенг шуҳрат қозонгандир. Илғор корхона чиқараётган ҳар хил компрессер установкалари ўнлаб мамлакатларга жўнатилмоқда. «ЧКД — компрессерлар» тамғаси босилган маҳсулотнинг асосий харидори Совет Иттифоқидир. Бу ерда тайёрланаётган бутун маҳсулотнинг қарийб 65 процента мамлакатимизга юборилади.

Дастлабки маҳсулот 1945 йиллардаёқ юборилганди. Совет армияси Чехословакияни озод қилганидан кейин завод энг оддий компрессерлар ва холодильник установкалари ишлаб чиқара бошлади. Совет Иттифоқидан тобора кўпроқ заказ берилиши корхонада асбоб-ускуналарни модернизациялашга, ишлаб чиқариш программасини кенгайтиришга имкон беради.

Совет — Чехословакия иқтисодий ҳамкорлиги Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши фаолиятига ЧССРнинг актив қатнашаётганлиги республикадаги бошқа корхоналар сингари «ЧКД — компрессерлар» заводида ҳам ўз қувватидан тўла фойдаланиш, ишлаб чиқаришни узоқ муддатга планлаштириш имкониятини берди.

ҲИНДИСТОНГА МАРҲАМАТ!

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Компартияси миллий кенгашининг аъзоси С. Кумаран ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қиладиган визити Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тарихида янги саҳифа очади. Бу воқеа жуда катта сиёсий аҳамиятга молик. Ҳиндистоннинг барча коммунистлари, ҳамма демократлари, бутун ҳинд ҳалқи тинчлик учун атоқли курашчи Л. И. Брежневнинг визитини қизғин табриклайдилар. Совет Иттифоқидан келадиган меҳмонни баланд руҳ билан кутиб олишга тайёрланмоқдалар.

С. Кумаран ушбу тинчлик миссияси «Совет-Ҳиндистон дўстона алоқаларини янада ривожлантириш учун янги кенг уфқлар очади ва бу алоқаларни СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган битим руҳида янги юксакликларга кўтаради. Бу шартнома Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлигига пухта замин бўлиб хизмат қилади» деб ишонч билдирди.

Биз Ҳиндистон билан Совет дўстлиги мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати, Осиёда ва бутун дунёда тинчлик йўлида йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётганлигидан самимий хурсандмиз, деди С. Кумаран.

Дўстона Ҳиндистонга марҳамат — қилғайсиз, Леонид Ильич Брежнев! (ТАСС).

СССРнинг тинчлик сиёсати

ПРАГА. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Руде Право» газетаси СССРнинг ташқи сиёсатига доир шарҳларида қуйидагиларни ёзади: биз Ленининнинг социализм бутун жаҳон сиёсатига ҳал қилувчи таъсир ўтказа оладиган кучга айланади, деб қилган башорати амалга ошган бир пайтда яшамоқдамиз. Халқаро майдондаги муваффақиятлар социализмнинг реал куч бўлиб қолганлигини исбот этди.

Газета КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Тошкентда сўзлаган нутқида чиқарилган хулосалар катта — аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, бундай деб ёзади: «Биз ҳозирги кунда халқаро муносабатларда ажойиб бурилиш рўй берганлиги ҳақида, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принциплари аста-секин амалга оширилаётганлиги тўғрисида, тинч-тотув яшаш ғоясининг тарафдорлари кўпайиб бораётганлиги тўғрисида мамнуният билан гапира оламиз», «Руде право» газетаси яна қуйидагиларни уқтириб ўтади: ҳалқаро ҳаётда ана шу ўзгаришлар ва тенденцияларнинг амалга оширилиши аввало СССР ва социалистик ҳамдўстлигидаги бошқа мамлакатларнинг сиёсий, иқтисодий, ва мудофаа соҳасида халқаро таъсири ҳамда кучлари ўсиб бораётганлиги натижаси, уларнинг ҳаранат бирлиги ва жипслиги кўчайиб бораётганлиги натижасидир.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи қуйидагиларни таъкидлайди: социалистик мамлакатлар халқаро муносабатларни яхшилашга қаратилган ўз тадбирларини синфларга бўлинган жаҳоннинг реал шароитларида амалга оширмоқдалар. Биз халқаро майдонда ҳар бир ютуқни, ҳар бир ижобий ўзгаришни империализм кучларига қарши оғир ва муросасиз курашда қўлга киритдик ва қўлга киритмоқдамиз.

(ТАСС).

СОВЕТ ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

КОЛОМБО, (ТАСС). Бир ҳафта давомида совет фильмлари фестивали ўтказилган Коломбонинг энг йирик кинотеатрларидан бири — «Рио» кинотеатри олдида навбатда турган кўпдан-кўп томошабинларнинг кети узилмади. Шри Ланка пойтахти аҳолиси «Уруш ва тинчлик», «Душанбагача омон бўлсак», «Саҳро қўёши» ва бошқа совет фильмларини томоша қилдилар.

Бу ерда ўтказилган фестивалнинг тантанали ёпилиш маросимида Шри Ланкада меҳмон бўлиб турган совет кинемотографиячилари делегациясининг аъзолари иштирок этишди.

«Шимолий қутб–22»

АРКТИКА. Муз океанида 76-градус шимолий кенгликда «Шимолий қутб-22» илмий-тадқиқот станцияси ишлай бошлади. Муз оролига қутбчилар ва янги станциянинг ускуналари «Владивосток» музёрари ва «Капитан Кондратьев» дизель-электроходида етказилди. Денгиз йўли барча зарур анжомларни, илмий аппаратларни, ёнилғини бир йўла манзилга элтиш имконини берди.

«Шимолий қутб-22» Арктиканинг илмий штурми босқичларидан биридир. Совет олимлари планетамиз муз қопқасини ўрганишнинг комплекс программасини ишлаб чиқишди. Шимолни тадқиқ этиш 30 миллион квадрат километрдан иборат майдондаги қутб бассейнинг ҳаводан туриб кузатиш, тадқиқотчилар группаларини муз ликларга тушириш, ҳаракатдаги автомат станцияларнинг ишини назарда тутади. Ана шу тадбирлар Муз океани ва Арктика атмосферасидаги табиий процесслар математик моделларини ишлаб чиқиш ва текшириш учун зарур бўлган комплекс маълумотларни олишга, қутб денгизларининг муз режимларини олдиндан башорат қилиш, планетамиз шимолий ярим шарининг об-ҳавосини олдиндан айтиш имконини беради.

Бундай кенг ҳажмдаги ишларнинг бажарилиши учун Арктика ҳавзасининг ичкари қисмларида узоқ муддатли базаларни вужудга келтириш лозим. «Шимолий қутб-22» бойроғи кўтарилган 10 квадрат километр майдондаги муз ороли ана шундай база учун жуда қулай жой.

Янги станция ишлай бошлади. У билан мунтазам радио алоқаси ўрнатилган. Яқинда станциядан илмий маълумотлар олина бошлади

СУРАТЛАРДА: чапда — «Владивосток» музёрари Шимолий муз океанининг музликларида йўл очаяпти; ўнгда— узунлиги 5 километр ва қалинлиги 30 метрга яқин бўлган ноёб айсберг «Шимолий қутб-22» станциясини қабул қилди.

Ю. Муравин фотолари. (ТАСС).

Спорт

«ДИНАМО» ЁКИ «АРАРАТ»

Бугун Москвадаги В. И. Ленин номли Марказий стадионда футбол бўйича СССР Кубоги учун ҳал қилувчи учрашувда Ереванинг «Арарат» ва Киевнинг «Динамо» командалари ўзаро беллашадилар. Мамлакат биринчилигининг олтин медалларига ҳам даъвогарлик қилаётган ана шу коллективларнинг қайси бирига фахрли совриннасиб этаркан? «Динамо»гами, ёки «Араратга?»

Киев динамочилари учун бу ўйин Кубок ўйинларидаги тўртинчи финал учрашуви бўлади. Аввалги уч финал ўйинининг ҳаммасида киевликлар ғалаба қозониб, фахрли совринни қўлга киритишган эди. Шу жумладан улар 1954-йили Киевда ўзларининг бугунги рақибларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, СССР Кубогига биринчи марта сазовор бўлган эдилар. Сўнгра бу муваффақиятларини улар 1964-йили ва 1966-йилларда такрорлашди.

«Арарат» эса бугун иккинчи марта СССР Кубоги учун ҳал қилувчи учрашувда ўйнайди. Киевликлар финал олишувларининг ҳаммасида ғолиб чиқишган бўлса, арман футболчилари мана уч йилдирки, Москвадаги «Динамо» ва Лужники стадионларида ўтказилган бойрота ҳам учрашувда ютқазганлари йўқ. Демак, учрашув ниҳоятда қизиқарли бўлади.

ОЛТИ ТУРДАН СЎНГ

Москвада ўтаётган шахмат бўйича СССР чемпионатининг (олий лига) олтинчи турида Спасский—Керес, Григорян—Тайманов, Свешников — Савон, Таль—Рашковский, Аверкин — Геллер, Петросян — Полугаевский ва Белявский — Смислов учрашувлари дуранг натижа билан тугади. Корчной — Карпов ва Кузьмин — Тукмаков партиялари тугалланмай қолди. Тўртинчи турдаги кечиктирилган партияда Тайманов ва Спасский дуранга рози бўлишди.

Олти турдан сўнг 4 тадан очко тўплаган Спасский ва Рашковский пешқадамлик қилишмоқда.

БИРИНЧИ ЛИГАДА

Шахмат бўйича СССР чемпионатининг биринчи лигасида тўртинчи тур учрашувлари бўлиб ўтди. Шу турда Жижихашвили Подгаецни мағлубиятга учратди, Палатник Оснос устидан, Георгадзе Багиров устидан ва Бронштейн Куинжи устидан ғалаба қозонди. Разуваев — Фурман ва Ваганян — Дворецкий учрашувлари дуранг билан тугади. Қолган партиялар кечиктирилди.

Тўрт турдан сўнг 3,5 очко тўплаган Д. Бронштейн олдинда бораяпти.

ЧЕТ ЭЛ СТАДИОНЛАРИДА

БУЭНОС-АЙРЕС. Парагвай командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратган Аргентина терма командасининг футболчилари 1974 йил жаҳон биринчилигининг финал ўйинларига йўлланма олдилар. Жанубий Америкининг иккинчи саралаш группасидаги ана шу сўнгги учрашувда Аргентина командасининг ўйинчиси Айяла парагвайликлар дарвозасига икки тўп киритди.

* * *

БЕЛГРАД. Тбилиси динамочиларининг УЕФА Кубоги учун 1|16 финалдаги рақиблари — Белграднинг ОФК клуби футболчилари тўққизинчи тур ўйинларидан сўнг Югославия чемпионатида саккизинчи ўринни эгаллаб туришибди. Сўнгги турда улар Сараево шаҳри командаси билан 1:1 ҳисобида дуранг ўйнашди.

* * *

ПРАГА. «Спартак» (Трнава) командаси ҳозир Чехословакия чемпионатида ўн иккинчи ўринни эсаллаб турибди. Сўнгги турда улар «Славия» (Прага) командасига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди. «Спартак» Европа чемпионлари Кубоги учун мусобақаларнинг ним чорак финалида 24 октябрда ўз майдонида Ворошиловграднинг «Заря» футболчиларини қабул қилади.

©Саволларингизга жавоб берамиз

БРАК МАҲСУЛОТ УЧУН ҲАҚ ТЎЛАНАДИМИ?

Ҳурматли редакция, баъзи корхоналарда бирор сабаб билан брак маҳсулот ишлаб чиқариш ҳолларн ҳам содир бўлиб қолади. Ана шундай вақтда, ишчига ўша кун учун қандай миқдорда ҳақ тўланади?

Қ. ЗОКИРОВ, П. ҲАКИМОВ, ишчилар.

СССР Меҳнат Ҳалқ Комиссарлигининг 1932 йил 25 февраль қарори ва бу қарорга 1932 йил 11 апрелда ҳамда ўша йилнинг 1 июнида киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларга асосан, брак маҳсулот ишлаб чиқаришда ходимнинг айби бўлса ва бу ишлаб чиқарилган маҳсулот бутунлай яроқсиз деб топилса, ишчига ҳеч қандай ҳақ тўланмайди. Маҳсулот қисман брак бўлса, ишчига камайтирилган миқдорда ҳақ тўланади. Маҳсулотнинг яроқлилик проценти ва тўланадиган ҳақнинг аниқ миқдори маъмурият томонидан белгиланади. Бунда тўланадиган ҳақ мазкур ишчининг тариф бўйича оладиган маоши миқдорининг ярмидан ошмаслиги керак.

Агар йўл қўйилган брақда ишчининг айби бўлмаса, бунда қўйидаги қоидаларга риоя қилинади. Тўла брак учун тегишли разряд билан вақтбай ишловчи ишчи тариф бўйича оладиган маошнинг учдан икки қисми миқдорида ҳақ олади.

Қисмен брак учун маҳсулотнинг яроқлилик даражасига қараб камайтирилган баҳолар бўйича ҳақ тўланади. Бунда маҳсулотга тўланадиган ҳақнинг анни миқдори корхона маъмурияти томонидан белгиланади. Лекин, ходимга унинг оладиган маоши миқдорининг учдан икки қисмидан кам миқдорда ҳақ тўланмаслиги керак.

Металлнинг нуқсонлилиги яъни унда ғовак ёки ёриқ бўлиши натижасида брак ҳосил бўлса ва бу нуқсон детални ишлаш ва йиғишга камида бир иш куни сарфлангандан сўнг аниқланса, брак учун нормал ишбўй асосида ҳақ тўланади. Янги ишлаб чиқаришларни ўзлаштириш даврида брак учун ҳақ вақтбай ишловчи ходимнинг тариф ставкаси бўйича оладиган маош ҳисобидан тўланади.

Ишчи буюм ясаётган пайтида материалларни бузганлиги учун мулкий мажбурлиққа тортилади. Агар у бу ишни атайлаб қилган бўлса, етказилган зарарни беш баробар қилиб тўлайди.

Эҳтиётсизлик асосида бузгани учун эса етказилган зарарни қоплаши керак. Лекин, бунда тўланадиган сумма ишчи оладиган ўртача ойлигининг учдан икки қисмидан ошмаслиги керак.

Брак маҳсулот учун ишчидан ундириб олинадиган сумма бевосита корхона маъмуриятининг буйруғига биноан, ишчининг иш ҳақидан ёки корхонадаги унга тегишли бўлган ҳар қандай суммадан ушлаб қолинади. Ходим иш ҳақидан ушлаб қолинганидан ёки олган суммаси миқдоридан норози бўлса, ишчи контроль комиссиясига шикоят қилиши мумкин. Ҳар гал ходимга иш ҳақи тўланганда брак учун ундан ушлаб қолинадиган пулнинг миқдори унга тегишли бўлган суммининг 25 процентидан ошмаслиги керак.

Ишчи ўзи тайёрлаётган маҳсулотнинг брак чиқаётганлигини сезган заҳотиёқ рўй берган аҳвол ҳақида маъмуриятга дарҳол хабар бериши керак. Агар у бу ҳақда хабар бермаса ёки маъмуриятнинг ишни тўхтатиш ҳақидаги буйруғига амал қилмаса, ишлаб чиқарилган брак маҳсулот учун унга ҳеч қандай ҳақ тўланмайди. Балки у ишлаб чиқарган брак маҳсулот учун иш ҳақидан қарз тўлайди.

Агар ходимнинг огоҳлантиришига қарамай, маъмурият ишни давом эттириш ҳақида буйруқ берган бўлса, бунда ходимнинг айбсиз нейнги ишлаб чиқарган брак учун яроқли маҳсулот билан тенг миқдорда ҳақ тўланади. Брак маҳсулот учун эса маъмурият жавобгар бўлади.

Ишчининг айби билан бўлмаган ва техника контроли органи маҳсулотни қабул қилиб олиш вақтида аниқланган брак учун ишчига яроқли маҳсулот билан тенг миқдорда ҳақ тўланаверади.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

«ЭЛЕКТРОНИКА–2471»

ЛЕНИНГРАД. Кичик ҳажмдаги электрон-ҳисоблаш машиналари сафига яна бири қўшилди. «Светлана» бирлашмаси «Электроника—2471» янги мини-компьютерини ишлаб чиқарга бошлади. Ўз ҳажми жиҳатидан у телефон аппаратидан ҳам кичик. Шу ҳилдаги машиналардан шовқинсиз ишлаши, ҳисоб натижаларининг ниҳоятда тез олиниши ва ўнли каср лардан фойдаланиш мумкинлиги билан ажралиб туради.

Электрон «арифметр»дан фойдаланиш жуда осон. Ундан олимлар, инженерлар, экономистлар, саноатчилар ҳам фойдаланишлари мумкин.

СУРАТДА: «Светлана» бирлашмасининг ишчиси Софья Нуреева «Электроника—2471» мини-компьютерни намойиш қилаяпти.

С. Смольский фотоси. ТАСС фотохроникаси.

120 тоннали юк машинаси

Белоруссия автомобиль заводининг конструкторлари газ-трубина двигателли 120 тонна юк ташийдиган гигант автосамосвалнинг янги моделини яратишди. Самосвални бошқариш жуда осон, тез жойда ҳам маневр қилиш мумкин. Гидравлик амортизаторлар бўлган поршенли рессорлари унинг кузовига юк ортилаётган вақтда машина ўқига тушадиган ортиқча оғирликни камайтириш қобилиятига эга.

Белоруссия машинасозлари шунингдек юкни ўзи тушиладиган прицепли 120 тонна юк тортадиган автопоездни ҳам яратишмоқда.

Катта юк тортадиган автомобиллар саноат қурилишларида, очиқ усулда кўмир ва темир қазилганда йўлларда кенг фойдаланилмоқда. Улар карьерлар қурилишига сарф бўладиган харажатларни 3 баравар камайтириш ва катта чўмичли экскаваторлардан самарали фойдаланиш имконини беради.

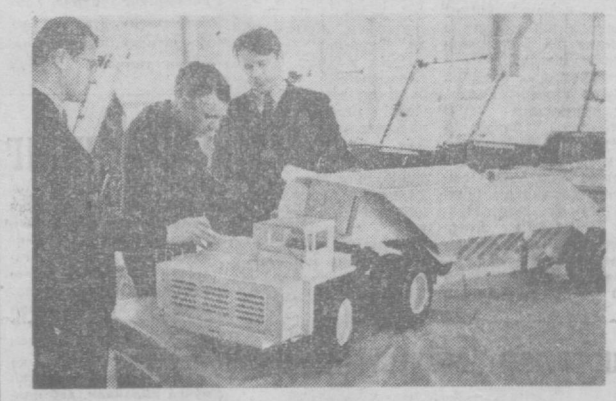

СУРАТДА: Белоруссия автомобиль заводининг конструкторлари М. Давидович, В. Михейкин ва Э. Гейбер юкни ўзи тушиладиган прицепли 120 тонна юк тортадиган автопоезд макети юзасидан суҳбатлашишяпти.

АПН.

Уй бекалари, сизлар учун

Фойдали маслаҳатлар

◆ Карам шўрва қайнаб турган қозонга бир парчагина оқ нон солсангиз, карам ҳиди йўқолади.

◆ Даҳмол ураётганда қийин сартайиб колиши мумкин. Бунда сартайган доғга пиёз суви суриб қўйиб, бир неча соатдан кейин ювиб ташласангиз, доғ кетади.

◆ Хиралашиб қолган мис идишларни хом картошка бўлаклари билан ишқаласангиз, яркиллаб кетади.

◆ Ошхонадаги плитага қайноқ пайтида туз сепиб, газета қоғози билан артилса, ёғ доғлари осонгина кетади.

◆ Бўялган, линолеум қопланган ва паркет полларни қил чўтка билан супуриш керак. Полларда ёғ доғлари бўлса, иссиқ сув қўйиб, қум билан қил чўткада ишқаб кетказилади.

◆ Мойли бўёқ билан эшик ва ромларни ювгач, ялтираб тури ши учун ўсимлик мойи салгина текизилган латта билан артиш керак. Хираланиб қолган жойларини сирка солинган қипиқ билан ишқалаб ялтиратса бўлади.

◆ Дераза ойналаридаги пашша ва бошқа нарсаларнинг доғини денатурат билан артиб кетказиш мумкин.

◆ Гиламга тушган сиёҳ доғини кетказиш қийин. Шунинг учун гиламга сиёҳ томиши билан уни пахта, босма қоғоз ёки латтага шимдириб олинг, сўнг қолган доғни қайноқ сут, лимон суви ёки сирка кислотаси билан ярим соатлаб тозаланг.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ

©Куз юмушлари

МЕВАЛИ ДАРАХТЛАР ЭКИНГ

Мева ва резавор мева ўсимликларини ўсув даври бошланмасдан олдин, яъни баҳорда, ёки дарахтлар ўсишдан тўхтаганда ва барглари тўкилгандан кейин экиш керак.

Мева дарахтлари озиқ моддаларига бой, чуқурроқ чопилган ва тўпроғи яхши юмшатилган ерга экилади. Бунда ерда дарахт мўл озуқланиб, яхши ўсади. Агар дарахт илдизи чуқур илдиз отиб, ёйилиб ўсса, сершох ва ҳосили мўл бўлади.

Одатда, дарахт ўтказиладиган ер 35—40 сантиметр чуқурликда чопилади. Бунда ҳар бир квадрат метрга 6—7 килограмм гўнг ва 10—12 грамм фосфор ва калий солиб ўғитлаш керак.

Ерни кўпда ўсимликларни ўтказишдан камида 15 кун олдин чопиқдан ўтказиб, дарахт ўтказиладиган уяларнинг чуқурлиги 75 сантиметр, кенглиги эса камида бир метр бўлсин. Шунда дарахт илдизи яйраб, ёйилиб ўсади.

Дарахтлар чуқурга жойлаштирилганда ҳар бир дарахт тагига 12—15 килограммдан чириндн солинса фойдали бўлади. Бу ўғитни чуқурдан ковлаб чиқарилган тупроқ билан аралаштириш керак. Лекин дарахт экиладиган чуқурга янги, яъни чиримаган гўнг солманг. Бу илдизни чиритади ва ҳашаротларни кўпайтиради.

Дарахтлар яхши тутиши учун уларни ўтказгандан кейин ер нам бўлса-бўлмаса, албатта суғориш керак. Ҳар бир дарахт тагига 3—4 челак сув қуйилса бўлади.

Боғга дарахтларни ўтказиб қўйиш билан иш тугамайди. Энди уни тез-тез парвариш қилиб туриш, ерни ўз вақтида ишлаш, ўғит солиш, зараркунанда ҳамда касалликларга қарши курашиш лозим.

Ҳар йили куз фаслида мева дарахтларини қиш шароитига тайёрлашни унутманг. Дарахтлар атрофидаги ёввойи ўтларни юлиб ташланг, дарахт атрофи ва қатор оралариии чопинг. Ўриб олинган хашакларни дарахтларнинг ён-верила қолдирмай, чиқариб ташланг. Қишда боғдаги қорларни дарахтлар атрофига босиб-босиб қўйиш фойдалидир.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10|X да **Ланма**, 11|X да **Жумагул** (кеч соат 7 яримда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10|X да **Беш кунлик куёв** (кеч соат 7 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ УРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ** (кеч соат 7 яримда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

11|X да — **Қачонгача мой ейсан.**
12|X да — **Трибунал.**
13|X да — **Беш кунлик куёв.**
14|X да — **Ойдин** (кундуз соат 12да) **Қачонгача мой ейсан** (кечқурун).
16|X да — **Трибунал.**
17|X да — **Беш кунлик куёв.**
18|X да — **Қачонгача мой ейсан.**
19|X да — **Трибунал.**
20|X да — **Беш кунлик куёв.**
21|X да — **Ойдин** (кундуз соат 12 да), **Қачонгача мой ейсан** (кечқурун).

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Кино

10 ОКТЯБРДА

Мен — Шаповалов — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ўгай она — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Ниҳоллар (тоқ соатларда), **Чунки улар бир-бирларини севдилар** (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».

Она муҳаббати — «ҚЎКЧА».

Оқ бўрилар — «КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

11 ОКТЯБРДА

Мен — Шаповалов — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ИЛЛИГИ»; «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИЛЛИГИ» (тоқ соатларда). «КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ўгай она — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ниҳоллар (тоқ соатларда), **Чунки улар бир-бирларини севдилар** (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».

Она муҳаббати — «ҚЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Оқ бўрилар — «КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Дайди (2 серия) — НАВОИЙ номли (12.00, 14.40, 17.20, 20.00).

ТОШКЕНТДА ВИРИНЧИ МАРТА

БОШ УНИВЕРМАГДА

16 ОКТЯБРДАН — 31-ОКТЯБРГАЧА

ОШХОНА, ВАННА, БОҒ ВА ТУРИЗМ УЧУН ПЛАСТМАССАДАН ТАНЕРЛАНГАН ЧИРОЙЛИ, ПИШИҚ, ЕНГИЛ ГИГИЕНА БУЮМЛАРИНИНГ

БУТУНИТТИФОҚ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ УТКАЗИЛАДИ

Савдо кўргазмасида Совет Иттифоқининг 22 заводи ўзининг аъло сифатли буюмларини намойиш қилади.

Савдо кўргазмасини СССР Химия саноатининг «Союзхимпласт» Бутуниттифоқ бирлашмаси ва СССР Савдо Министрлигининг «Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмаси ташкил қилган.

Тошкент шаҳар Киров районидаги 63-ўрта мактаб томонидан Ҳусниддин Нуриддинов номига берилган 610590 номерли йўқолган

ЎРТА МАЎЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Наманган область Учқўрғон районидаги Н. К. Крупская номли 59-ўрта мактаб томонидан **Абдурасул Каимович Асланов** номига берилган 630948 номерли йўқолган

ЎРТА МАЎЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

И. Охунбобоев номидаги Республика медицина билим юрти қошидаги медицина ҳамширалари тайёрлайдиган 1 йиллик курсни тугатганлиги тўғрисида **Жамила Абдумалинова** номига берилган 37328 номерли йўқолган

ГУВОҲНОМА **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИГА

Ўзбек ва рус тилларини биладиган олий маълумотли инспектор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 2-қават, 133-135-хоналар.

Телевизор

10 ОКТЯБРЬ Чоршанба

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Денгиз қароқчилари». Болалар учун мультфильм. 18.45 Ўқувчилар учун. «Вожатийлар клуби» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.15 «Коммунист» программаси. 19.45. «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 20.00 Ўн минут музыка. 20.10 Ёзувчи ва замон». 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Рангли телевидение. «Назм ва наво». **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР кубоги учун. Финал. «Динамо» (Киев) — «Арарат» (Ереван). В. И. Ленин номли марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.30 «Москва ва москваликлар». 19.00 «Жаҳон халқлари ижоди». 19.25 «Енисей учрашувлари». Красноярск ўлкасида Совет адабиёти кунлари. 20.00 Рангли телевидение. «Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингиз». 20.45 «Чорраҳадаги кишилар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 Тошкент шаҳри ва Тошкент области меҳнаткашлари учун телевизион программа, «Беш йиллик маршрутлари бўйлаб». 22.20 «Сирли роҳиб». Бадиий фильм.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

11 ОКТЯБРЬ Пайшанба

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун «Кучлилар, эпчиллар довюраклар». 13.15 «Чорраҳадаги кишилар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.15 «Авлодлар биографиси». Телевизион очерк. 14.45 Рангли телевидение. Колобжеда ўтказилган ҳарбий қўшиқлар конкурси лауреатларининг концерти. 15.30 «Куз табиати». Табиатшунослик. 15.45 Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 16.10 «Рус тили». 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Ялгиликлар. 17.10 Ўқувчилар учун. «Орлёнок» телестудияси концерт залы 17.45 V Бутуниттифоқ фильмлар фестивалининг лауреат фильмлари. «Галлазор хроникаси». Ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Гулнора Бамбулиқа». Болалар учун мультфильм. 1-серия (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.45 «Старшеклассник» программаси. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.30 Миллионлар лекциясы университети. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 Шеробод қизлари. 20.15 Шеърият мухлисларига. 20.25 «Ахборот» информацион программаси. 20.45 Қишлоқ ҳужалиги ходимлари учун кўрсатув ва концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалининг лауреат фильмлари. «Соялар чошгоҳда йўқолади». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув программаси Рус тилида: 11.30 Жамиятшунослик. «Ишлаб чиқариш усули — жамият ҳаётининг моддий асоси». 12.00 «Нур». Телевизион фильм. 12.25 Жамиятшунослик. «Ишлаб чиқариш усули — жамият ҳаётининг моддий асоси». **Узбек тилида:** 13.00 «Тоғлардаги застава». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 18.55 Рангли телевидение. «Адресимиз — Советлар Иттифоқи». Бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. **Тошкент кўрсатади.** 19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик— олтин даврим». **Москва кўрсатади.** 20.00 Томошабиллар талабларига мувофиқ музикали программа. 20.30 Рангли телевидение. А. П. Чехов. «Номерларда» телевизион спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Беш йилликнинг учинчи йили» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Кинокўрсатув. 23.20 Рангли телевидение. «Оперетта ишқибозлари, сизлар учун». 00.45 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

Собир Раҳимов район ҳалқ маорифи бўлими, касаба союз ташкилоти ва 133-ўрта мактаб коллективи шу мактаб директори З. Ҳамидхўжаевага отаси

Ҳамидхўжа ХОНХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОКШОМИ

10 ОКТЯБРЬ, 1973 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—04391. Нашр В—2301.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими — 33-81-42.